

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 480/2011-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. februára 2012 zloženého z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Lubyho o sťažnosti Ing. B. N., Ž., zastúpenej advokátom Mgr. P. K., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 1600/2006, EX 209/200, za účasti Okresného súdu Žilina, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. B. N. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er 1600/2006, EX 209/2006 porušené boli.

2. Ing. B. N. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 300 € (slovom tritisícristo eur), ktoré jej je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Žilina je p o v i n n ý uhradiť Ing. B. N. trovy konania v sume 314,18 € (slovom tristoštrnásť eur a osemnásť centov) na účet jej právneho zástupcu Mgr. P. K., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2011 faxom a 3. októbra 2011 poštou doručená s'ťažnosť Ing. B. N., Ž. (ďalej len „s'ťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. P. K., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Er/1600/2006, EX 209/2006 o námietkach proti exekúcii.

S'ťažovateľka v s'ťažnosti okrem iného uviedla:

„Dĺžkou trvania rozhodovania o mnou podaných námietkach proti exekúcii, ktoré som podala na Okresnom súde v Žiline dňa 20. 09. 2007 a o ktorých súd dlhodobo nekonal napriek mojim opakovaným urgenciám a rozhodol o nich až 31. 08. 2011 potom, čo moja s'ťažnosť na priet'ahy v konaní podaná predsedovi OS Žilina bola posúdená ako oprávnená. Rozhodovanie o námietkach trvalo teda takmer 4 roky, čím boli porušené moje základné práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných práv a slobôd a navyše takýmto nekonaním súdu mi vznikla škoda v dôsledku blokovania účtu v dôsledku exekúcie a účtovania poplatkov bankou za vedenie účtu v exekúcii.“

Sťažovateľka ďalej uviedla, že opakovane žiadala okresný súd, aby v jej veci konal (23. decembra 2008, 18. septembra 2009 a 8. apríla 2010), a 30. júna 2011 podala sťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi okresného súdu. Vyjadrenie okresného súdu k sťažnosti, podľa ktorého bola sťažnosť vyhodnotená ako podaná odôvodnene s tým, že okresný súd vo veci sťažovateľky rozhodne do 31. augusta 2011, bolo sťažovateľke doručené 3. augusta 2011.

Podľa sťažovateľky v čase podania sťažnosti (29. septembra 2011) konanie nebolo právoplatne skončené, a preto žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky Ing. B. N. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd boli porušené. Ústavný súd SR zakazuje pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd sťažovateľky v ďalšom konaní a prikazuje ďalšie konanie bez porušovania základných práv sťažovateľky.

2. Sťažovateľke Ing. B. N. sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 3.300,00 EUR, ktoré jej je Okresný súd v Žiline povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Sťažovateľke Ing. B. N. sa priznáva náhrada trov konania v sume uvedenej v písomnom vyhotovení rozhodnutia, ktorú jej je Okresný súd v Žiline povinný zaplatiť k rukám Mgr. P. K., advokáta, Ž. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Po prijatí sťažnosti ústavný súd vyzval 7. decembra 2011 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania a k sťažnosti.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti zo 17. januára 2012 (sp. zn. 1 SprS 491/2011, doručenom ústavnému súdu 18. januára 2012) okrem iného

uviedol, že sa stotožňuje so stanoviskom zákonného sudcu vo veci, ktorý okrem iného v stanovisku uviedol:

«Vyšší súdny úradník rozhodol o námietkach uznesením zo dňa 31. 8. 2011. Proti uzneseniu podala povinná 1) odvolanie. Po potrebných úkonoch mi vec bola predložená v decembri 2011 na rozhodnutie.

Vo veci som rozhodol v januári 2012 napriek tomu, že som mal nevybavené aj skôr predložené veci. Dôvodom bola skutočnosť, že prebieha konanie pred Ústavným súdom, ktorý sťažnosť prijal na ďalšie konanie. Uznesenie bolo expedované účastníkom, po návrate spisu z Ústavného súdu a prípadnom odvolaní súd predloží vec odvolaciemu súdu a možno očakávať uzavretie veci aspoň čo do zásadnej otázky (námietky voči exekúcii).

V súčasnosti preto neexistuje žiaden protiprávny stav. ...

- Svoj podiel zodpovednosti podľa názoru súdu nesú oprávnený a exekútorka, ktorí spôsobili stav, že konanie mohlo dávno skončiť zastavením exekučného konania. Neinformovali súd o tom, že pohľadávka bola uhradená niekoľko desiatok minút po podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Namiesto návrhu na zastavenie konania (a rozhodnutia o trovách) žiadala exekútorka udeliť poverenie aj na sumu, ktorá už bola dávno uhradená. Bližšie vid' body I., II., III. a V. uznesenia zo dňa 16. 1. 2012. Spôsobili tým sťaženie konania a vznik neprehľadného stavu.

- Skutkovo a právne išlo o neobvyklý a zložitý stav, s ktorým sa náročným spôsobom museli vysporiadať aj vyšší súdny úradník (uznesenie z 31. 8. 2011) aj sudca (uznesenie zo 16. 1. 2012).

- Objektívne z hľadiska časových a vecných súvislostí bolo vec ťažké posúdiť aj dôvodu neprehľadne vedeného exekútorského spisu, ktorý bol dodatočne žurnalizovaný (na dvojaké číslovanie) a nie je záruka, že poskytuje skutočný obraz o postupe v exekúcii.

- Povinná 1) napriek právnemu zastúpeniu sa nevenovala podstate veci vo svojich námietkach a sústredila sa na vykonateľnosť exekučného titulu a splatnosť povinnosti v zmysle neho. Jednak nesprávne argumentovala a jednak odviedla pozornosť vyššieho súdneho úradníka od podstaty veci. S dôvodmi vyššieho súdneho úradníka súhlasím a dobre sa vysporiadal s námietkami povinnej 1), neboli však rozhodujúce pre posúdenie veci.

- V rokoch 2006-2011 došlo k obrovskému nárastu počtu vecí Er z rôznych dôvodov. Jedným z nich je aj skutočnosť, že ak do roku 2006 samotný súd zvýšil svoju výkonnosť (aj

pomocou vyšších súdnych úradníkov) v základných konaniach, prejaví sa to vo zvýšenom počte exekučných vecí v následnom období. Druhou výraznou skutočnosťou je veľký rast ekonomiky do roku 2008 a s tým súvisiace obrovské množstvo spotrebiteľských úverov, služieb a nákupov a následný prepád ekonomiky, znižovanie zamestnanosti a tým zvyšovanie nesplatených úverov. Súvisel s tým nárast exekučných vecí do takej miery, že na našom súde ich za tieto roky evidujeme desaťtisíce. V tom istom období (po roku 2006) nedošlo k plánovanému zvyšovaniu počtu vyšších súdnych úradníkov, ale naopak k ich znižovaniu. Nárast počtu vecí teda nebol spojený s personálnym posilnením oddelenia. Do roku 2010 vybavovali veci Er 3 VSÚ, od roku 2012 7 VSÚ, po roku 2010 došlo postupne k celkovému zvýšeniu počtu VSÚ v SR.

- Úradníci prednostne vybavujú tzv. meritórne veci – najmä námietky, návrhy na zastavenie a odklady exekúcií podávaných ešte počas prebiehajúcich exekúcií. Zostávajú potom nevybavené veci, kde spolu so zastavením exekúcií (z dôvodu nevykonalnosti pohľadávok) treba rozhodnúť o trovách exekúcie. V danom prípade samotná pohľadávka – istina bola uhradená hneď po začatí exekučného konania a sporné zostali už „len“ (zdôrazňujem úvodzovky) trovy konania.

- Nebolo v možnostiach vyššieho súdneho úradníka inak a v možnostiach súdu bolo posilnenie úseku Er na úkor iných oddelení.»

Predseda okresného súdu súčasne oznámil ústavnému súdu, že netrvá na verejnom ústnom prerokovaní vecí.

Ústavný súd vyzval 18. januára 2012 aj sťažovateľku, aby sa vyjadrila k stanovisku okresného súdu, ako aj k otázke nariadenia verejného pojednávania. Sťažovateľka vo svojom podaní z 27. januára 2012 (doručenom ústavnému súdu 2. februára 2012) okrem iného uviedla:

„K vyjadreniu Okresného súdu Žilina zo dňa 16. 01. 2012 uvádzam, že s týmto vyjadrením a dôvodmi v ňom uvedeným sa nie je možné stotožniť. Nesúhlasím s tvrdením OS Žilina, že vo veci neexistuje žiaden protiprávny stav. Exekučné konanie bolo začaté dňa 12. 05. 2006 a ani k dnešnému dňu nie je vo veci právoplatne rozhodnuté. Je teda zrejmé, že protiprávny stav naďalej trvá. Žiadny z dôvodov uvádzaný vo vyjadrení OS Žilina

neodôvodňuje vzniknuté prietahy v konaní. Je zrejmé, že Okresný súd poukazuje na mimoprávne dôvody a ani s týmito sa nie je možné stotožniť. Najneskôr od doručenia námietok prostredníctvom môjho právneho zástupcu súdu boli známe všetky potrebné skutočnosti, aby mohol o týchto námietkach bez prietahov rozhodnúť. Už z námietok zo dňa 19. 01. 2007, ktoré som následne doplnila ďalším podaním s listinnými dôkazmi bolo zrejmé, že vymáhaná pohľadávka bola uhradená. Na základe takýchto námietok a argumentov a skutočností v nich uvádzaných v konečnom dôsledku Okresný súd v Žiline aj rozhodol tak, že mojím námietkam vyhovel rozhodnutím zo dňa 16. 01. 2012. Tvrdenie súdu o tom, že môj právny zástupca údajne svojimi námietkami odviezol pozornosť vyššieho súdneho úradníka od podstaty veci, je len ťažko pochopiteľné a ťažko sa aj k nemu vyjadriť. Je však nepochybné, že právny systém v SR je založený na princípe iura novit curia a je teda nepochybné nech by môj právny zástupca argumentoval akokoľvek, neodôvodňuje to tú skutočnosť, že ani k dnešnému dňu nie je konanie o námietkach právoplatne skončené. Toto tvrdenie súdu navyše postráda opodstatnenie s prihliadnutím na tú skutočnosť, že súd práve na základe námietok, ktoré som podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu týmto námietkam vyhovel. V každom prípade je len ťažko možné uveriť skutočnosti, žeby námietky, ktoré som podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu odviekli pozornosť vyššieho súdneho úradníka od podstaty veci počas doby takmer štyroch rokov. Ostatné skutočnosti, ktoré súd uvádza v bode 3 svojho vyjadrenia (údajná zodpovednosť za prietahy oprávneného, exekútorky, neprehľadne vedeného exekútorského spisu, rast ekonomiky do roku 2008, následný prepád ekonomiky, znižovaní zamestnanosti) nie sú argumentmi, ktoré by odôvodňovali trvanie prietahov v konaní, ktoré som namietala v mojej ústavnej sťažnosti. Žiadny z týchto dôvodov podľa môjho názoru nie je možné akceptovať ako dôvod prietahov v konaní, ktoré vo veci vznikli a ktoré boli napokon konštatované aj vyjadrením k sťažnosti na prietahy v konaní predsedu Okresného súdu v Žiline zo dňa 25. 07. 2011. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti žiadam mojej ústavnej sťažnosti vyhovieť tak ako som navrhovala v sťažnosti zo dňa 26. 09. 2011 v bode VI. predmetnej sťažnosti.“

Súčasne oznámila, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania. Vzhľadom na oznámenie sťažovateľky a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30

ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľka sa domáhala aj vyslovenia porušenia svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho záležitosť prejedнала v primeranej lehote.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o námietkach sťažovateľky proti trovám exekúcie v konaní sp. zn. 24 Er 1600/2006, EX 209/2006 z 20. septembra 2007. Zo skutočností uvedených sťažovateľkou, ani z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd nezistil okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o faktickej zložitosti alebo o právnej zložitosti veci, ako to uvádza vo svojom stanovisku zo 17. januára 2012 okresný súd („*skutkovo a právne išlo o neobvyklý a zložitý stav*“). Ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľky ako účastníčky tohto súdneho konania. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľky v procesnom postavení povinnej nemalo vplyv na celkovú dĺžku konania. Sťažovateľka opakovane žiadala okresný súd, aby vo veci konal (23. decembra 2008, 18. septembra 2009 a 8. apríla 2010), pričom

30. júna 2011 podala sťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi okresného súdu, ktorý jej sťažnosť hodnotil ako odôvodnenú.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v označenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného okresného súdu.

Oprávnená v exekučnom konaní sp. zn. 24 Er 1600/2006, EX 209/2006 spoločnosť P., s. r. o., Ž., podala 12. mája 2006 návrh na vykonanie exekúcie Exekútorskému úradu Ž., súdnej exekútorke JUDr. V. K. (ďalej len „exekútorský úrad“ alebo „súdna exekútorka“) voči sťažovateľke (povinnej 1/). Sťažovateľka osobne uhradila sumu 350 000 Sk vložením hotovosti na účet oprávnenej v rovnaký deň. Napriek tomu súdna exekútorka vydala 5. januára 2007 prvé upovedomenie o exekúcii, ktoré bolo doručené povinnej 9. januára 2007, pričom sa v ňom uvádza, že začalo exekučné konanie na vymoženie označenej pohľadávky a na vymoženie trov konania.

Sťažovateľka ako povinná v prvom rade doručila exekútorskému úradu 22. januára 2007 (podané na pošte 19. januára 2007) námietky „*proti exekúcii a proti trovám exekúcie*“ a žiadala exekúciu ako neprípustnú zastaviť, hoci upovedomenie o začatí exekúcie malo znieť len na trovy exekúcie. Prostredníctvom svojho právneho zástupcu sťažovateľka 23. februára 2007 upravila námietky tak, že „*rozporné je určenie trov exekúcie*“ a navrhla vyhovieť námietkam proti trovám exekúcie.

Okresný súd (vyšší súdny úradník) uznesením č. k. 24 Er/1600/2006-36 z 31. mája 2007 námietkam sťažovateľky proti trovám exekúcie vyhovel. V odôvodnení uviedol, že „exekútorka v upovedomení o začatí exekúcie aj v príkaze na začatie exekúcie nesprávne vyčíslila predbežné trovy exekúcie spoločne pre oba nároky povinného a zároveň mala pred samotným vydaním upovedomenia o začatí exekúcie vyzvať oprávneného na špecifikáciu trov oprávneného, to znamená na rozčlenenie trov právneho zastúpenia pre povinného v rade 1/ a 2/.

Vzhľadom na zistené skutočnosti súd vyhovel námietkam proti trovám exekúcie. Exekútorka je povinná vydať nové upovedomenie o trovách exekúcie tak, že uvedie

k jednotlivým nárokom oprávneného samostatné predbežné trovy exekúcie a zároveň trovy exekúcie oprávneného.“.

Súdna exekútorka vydala 11. septembra 2007 nové upovedomenie o začatí exekúcie v označenom konaní, v ktorom uviedla, že zostalo uhradiť trovy exekúcie (trovy právneho zástupcu oprávneného v sume 6 818 Sk, ako aj časť poplatku za vydanie poverenia v sume 250 Sk a predbežné trovy súdnej exekútorke v sume 37 420 Sk + 19 % DPH). Upovedomenie bolo sťažovateľke (povinnej 1/) doručené 19. septembra 2007.

Sťažovateľka (povinná 1/) podala v rámci konania sp. zn. 24 Er 1600/2009, EX 209/2006 námietky proti exekúcii a trovám exekúcie podaním doručeným súdnej exekútorke 20. septembra 2007, pričom žiadala zastavenie exekúcie z dôvodov jej neprípustnosti [§ 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku]. Oprávnená sa k námietkam sťažovateľky nevyjadřila.

Ústavný súd poukazuje na to, že okresný súd o námietkach sťažovateľky proti exekúcii podaných na tomto súde 20. septembra 2007 dlhodobo nekonal. Až uznesením (vyššieho súdneho úradníka) č. k. 24 Er/1600/2006-62 z 31. augusta 2011, t. j. takmer po štyroch rokoch a po podaní sťažnosti predsedovi okresného súdu na priedňahy v konaní, ktorá bola hodnotená ako odôvodnená, zamietol námietky sťažovateľky (povinnej 1/) proti exekúcii vznesené písomným podaním súdnej exekútorke 22. januára 2007 a vyhovel jej v časti o vymoženie sumy 1,46 €, pričom v tejto časti exekúciu zastavil; vo zvyšnej časti námietky sťažovateľky proti trovám exekúcie zamietol.

Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka okresného súdu č. k. 24 Er/1600/2006-62 z 31. augusta 2011, ktoré bolo doručené právnemu zástupcovi sťažovateľky 12. septembra 2011, (konkrétne proti jeho častiam I a III, v ktorej boli námietky sťažovateľky zamietnuté) podala sťažovateľka 27. septembra 2011 odvolanie, ktoré bolo doručené okresnému súdu 28. septembra 2011. V odvolaní sťažovateľka navrhla napadnuté uznesenie zmeniť tak, že okresný súd jej námietkam vyhovuje a exekúciu zastavuje.

Ústavný súd zo stanoviska predsedu okresného súdu (sp. zn. 1SprS 491/2011 zo 17. januára 2012) a z vyžiadaného spisu okresného súdu zistil, že okresný súd po viac ako 3 mesiacoch od podania odvolania sťažovateľky proti častiam I a III uznesenia vyššieho súdneho úradníka, ktorým boli námietky sťažovateľky zamietnuté, o tomto odvolaní rozhodol uznesením č. k. 24 Er/1600/2006-86 zo 16. januára 2012 tak, že námietkam sťažovateľky ako povinnej 1) proti exekúcii a proti trovám exekúcie vzneseným „*písomným podaním zo dňa 20. 9. 2007 doručeným exekútorke 20. 9. 2007 vyhovuje*“. Označené uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 8. februára 2012.

Okresný súd v uznesení, ktorým rozhodol o odvolaní sťažovateľky proti označenému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka okresného súdu, uviedol:

„Súd námietkam proti exekúcii vyhovel, keď súhlasí s tým, že postup oprávneného a exekútorke nebol v súlade s EP. Súd sa nestotožňuje so všetkými námietkami povinnej 1) v súvislosti s vykonateľnosťou titulu a splatnosťou pohľadávky (viď vyššie).

Za rozhodujúce však súd považuje, že k úhrade sumy 350.000,- Sk došlo nielen pred udelením poverenia na vykonanie exekúcie a nielen pred tým, než exekútorke požiadala o udelenie poverenia, ale aj pred tým, ako mohla žiadať o udelenie poverenia (neúplný návrh). K plneniu došlo doslova niekoľko desiatok minút po začatí exekučného konania, ktoré zase začalo doslova niekoľko minút po tom, čo povinná 1) avizovala splatenie sumy na účet povinného.

V ďalšom súd odkazuje na body I., II. a III. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Oprávnený mal zobrať návrh na začatie exekúcie späť a exekútorke nemala žiadať o udelenie poverenia, keďže pohľadávka zanikla splatením. Celá exekúcia tak bola vedená zbytočne (súd o tom nemal vedomosť pri udelení poverenia).

Súd preto námietkam vyhovel a následne zastaví exekúciu a rozhodne aj o trovách exekúcie.

Ak súd vyhovel námietkam exekúcie z dôvodu, že bola vedená neprípustné, tak musel vyhovieť aj námietkam proti trovám exekúcie. Ak nebol základ na vedenie exekúcie na pohľadávku na základe titulu, nie je daný dôvod ani na vedenie exekúcie na trovy exekúcie. To n nič ale nemení na tom, že o trovách bude súd rozhodovať, ale v súvislosti so zastavením exekúcie.

Súd na záver konštatuje, že postup oprávneného a exekútorky prinajmenšom od úhrady istiny nebol vedený s cieľom splnenia účelu exekučného konania (exekučného poriadku), ale s cieľom plnenia iných záujmov (zlé vzťahy s povinnou, trovy a pod.).“

V nadväznosti na zistené skutočnosti ústavný súd uzavrel, že okresný súd počas takmer štyroch rokov bol v konaní sp. zn. 24 Er/1600/2006, EX 209/2006 vo veci podanej námietky sťažovateľky proti exekúcii z 20. septembra 2007 nečinný bez uvedenia zákonného dôvodu, resp. konal v tejto veci so zbytočnými priet'ahmi, pričom činnosť vyššieho súdneho úradníka posúdil ako nesprávnu, t. j. aj neefektívnu činnosť okresného súdu. Na tomto základe rozhodol, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K odôvodneniu namietanej nečinnosti okresného súdu mimoriadnym nárastom vecí ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou uviedol, že táto skutočnosť nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (napr. IV. ÚS 43/06, IV. ÚS 73/07).

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľky, aby zakázal okresnému súdu pokračovať v porušovaní jej základných práv a slobôd v ďalšom konaní a aby prikázal

okresnému súdu v ďalšom konaní postupovať „bez porušovania“ jej „základných práv“, pretože podľa zistenia ústavného súdu okresný súd o námietkach sťažovateľky rozhodol uznesením č. k. 24 Er 1600/2006-86 zo 16. januára 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 8. februára 2012, čím bola jej právna neistota v otázke rozhodovania o jej námietkach podaných 22. januára 2007, resp. 20. septembra 2007 odstránená.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala aj o priznanie finančného zadost'učinenia, pričom v sťažnosti uviedla:

„Vzhľadom na doterajšiu dĺžku trvania konania a aj skutočnosť, že konanie do dnešného dňa nebolo právoplatne skončené, domáham sa aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia. Poukazujem na skutočnosť, že stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzam pre dĺžku doterajšieho konania, ktoré stále nie je právoplatne skončené, má nepriaznivý vplyv aj na môj zdravotný stav aj na moju psychiku. Samotným rozhodnutím o mojich námietkach sa moja právna neistota neodstránila a táto naďalej trvá, pričom ako strana konania nemám reálnu možnosť ovplyvniť dĺžku prebiehajúceho konania, čo vo mne vyvoláva pocit bezmocnosti a to aj pri uplatňovaní mojich práv. Mojm jediným príjmom je môj dôchodok, som vdova a zablokovanie môjho osobného účtu v exekúcii mi vo veľkej miere komplikujú moju finančnú a následne aj životnú situáciu.

Som presvedčená, že za týchto okolností sa vyžaduje nielen vyslovenie porušenia práva a príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základných práv sťažovateľa, ale aj priznanie primeraného finančného zadost'učinenia ako prostriedku na dovŕšenie ochrany porušovaných základných práv mňa sťažovateľa. Z týchto dôvodov považujem za primerané finančné zadost'učinenie sumu vo výške 3. 300,00 EUR.“

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie v požadovanej sume.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom Mgr. P. K. Sťažovateľka si uplatnila úhradu trov konania za štyri úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia, spísanie sťažnosti, stanovisko k vyjadreniu okresného súdu - za každý úkon 121,17 € a za sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu - 57 € + režijný paušál 3 x 7,41 € a za stanovisko k vyjadreniu okresného súdu 7,63 €). Takto vyčíslenú sumu žiadala zvýšiť o 20 % DPH, pretože právny zástupca je platiteľom DPH.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2010, ktorá bola 741 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby urobené v roku 2011 (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti a jej doplnenie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 247,00 € (za dva úkony právnej služby po 123,50 €) a 2 x 7,41 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky), uvedenú sumu zvýšil o 20 %, pretože právny

zástupca sťažovateľky je platiteľom DPH. Úhrada bola priznaná v celkovej sume 314,18 €. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Úhradu trov konania nepriznal za stanovisko k vyjadreniu okresného súdu, pretože neobsahovalo žiadne nové skutočnosti, ktoré by prispeli k bližšiemu objasneniu veci. Taktiež nepriznal úhradu trov konania za sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu, keďže sťažnosť považuje za účinný právny prostriedok podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorého podanie predchádza podaniu sťažnosti ústavnému súdu; nejde o procesný úkon urobený v rámci konania o sťažnosti sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2012